

tíðindablaðið

sosialurinn

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postsmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevri: P/f Sosialurin
Abyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirtaksstjóri: Krisjan Dahl
Blaðfólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kalmar Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Børnini og bilbeltið!

oddagrein

HÓAST nýggjar lógir og strangari revsiltøk verða sett í verk fyri at minka um talið á ferðsluóhappum, so frætta vit dag og dagliga um nýggjar ferðsluvánlukkur. Bert hetta seinasta vikuskiftið vóru fleiri ferðsluóhapp, men tíbetur sluppu flestu av fólkunum í bilunum snikkaleys frá óhappunum.

EIN orsökkin til at hesi mongu óhappini ikki hava álvarsigan fólkskaða við sær, er uttan iva tvungna nýtslan av trygdarbelti ella bilbelti. Tað var herfyri, at fýrðingur gjørdur tað til lógarkrav, at fólk í bili bæði aftan og framman skulu brúka bilbelti.

Á stórarí heimsráðstevnu í Luxembourg herfyri um ferðslu-trygdarspurningar var uttan tvungna nýtslan av bilbeltinum eisini nógv frammi. Eingin av fýrlestrarhaldarunum var í iva um, at bilbeltið er besta tryggin, yvirhøvur í flest øllum ferðsluóhappum.

HVAT brúki av bilbeltinum viðvíkur so liggja vit rættiliga frammalaga, tí tað er eitt krav, at bilbeltið skal brúkast bæði aftan og framman. Í nógvum øðrum londum fevnir hetta kravið bert um tey fólk, sum sita framman í bili. Men tey mongu hagtölini yvir ferðsluskadar vísa, at har bilbeltið eisini er á baksetrinum, har gerst tryggin eisini munandi størri.

LÓGIN um bilbeltið sigur, at øll, sum eru fylt 15 ár og eru omanfyri 1,50 cm til longdar, skulu brúka b bilbelti. Lógin sigur harafturímóti einki um, hvussu vit skulu tryggja tey millum 0 og 15 ár. Ein kann loyva sær at spyrja, hvussu tað ber til, at ikki hesi ungu hava sama rætt til trygd sum vit onnur?

TAD finnast í dag ávís bilstólar og -setur til børn og ung. Hesi verða fest í bilsetrið og kunnu tey tá eisini brúka bilbeltið. Kanningar aðrastaðni vísa, at tað hevur ómetaliga nógv at siga, eisini at kunna geva hesum ungu betri trygd í bilinum, og tí verður av mongum eisini mælt til, at bilbeltið verður brúkt av øllum fólki, sum eru við í bilinum. Sjálvt smábørn skulu brúka bil-

belti, men tá er neyðugt eisini at hava ávísan bilstól at sita í.

TAD er neyvan nakað at ivast í, at mong foreldur lata børn síni sita leys í bili aftan, meðan tey sjálvi sita trygg í bilbeltinum framman. Hendir óhapp, so sita foreldrin trygt, meðan børnini verða slongd fram í bilin ella út úr bilinum og fáa dyggan løst eela tað sum er enn verri.

NÓGV hevur verið tosað um at skapa eina tryggari ferðslu, og ein partur av hesum tosinum hevur snúð seg um at seta sum krav, at bilbeltið verður brúkt. Tað er nú lóg. Nú tørvar okkum eitt tjak um leiklutin hjá teimum ungu og børnunum í bilum og at nakað verður gjørt fyri at bota um hesi viðurskipti. Tá tey ikki sjálvi eru fýrðingur at tala sína sök, tá eiga vit onnur at taka stigið til at geva teimum eina betri trygd í okkara bilum.

jamú

Brennistøðin á Sandvíkarhalla lúkar ikki tey nýggju umhvørviskrøvini í Danmark

Villeiðandi skrivning av Mikkjal Absalonsen, stjóra á Brennistøðini í Sosialinum tann 11. október. Svar hansara fremur ikki sanna upplýsing um brennistøðarmálið, sigur Jóannes Eliassen.

Í grein í Sosialinum tann 2. október kom fram, at brennistøðin á Sandvíkarhalla og eisini tann, ið IRF ætlar at byggja, ikki lúka tey nýggju umhvørviskrøvini til brennistøðir, ið nú eru framkomin í Danmark. Krøvini eru formulerað í nýggjum vegleiðara frá Miljøstyriminum.

Mikkjal Absalonsen, stjóri á nýggju brennistøðini í Havn, skrivur svar í Sosialinum tann 11. október. Hetta svar er vert eina viðmerking.

Fyri tað fyrsta: um kostnaðin av at lúka nýggju krøvini!

Tað var ikki Sosialurin, ið gjørdi eina kostnaðarmeting, um hvussu tað verður at fylgja nýggja vegleiðaranum frá Miljøstyriminum. Tan leysliga kostnaðarmetingin varð gjørd av Per Nielsen, frá Dansk Kedelforening og Evu Lisu Bendiksen frá Miljøstyriminum. Hetta kom eisini tyðiliga fram í greinini — báðir hesir serfrøðingar vóru orðarætt siteraðir. Men til kunnleika fyri Mikkjal Absalonsen, lat teirra úttalji verða endurtikin enn einaferð her.

Per Nielsen: «Alt efter omfanget af kravene til øget rørgrensning vil dette for nye anlæg betyde en forøgelse af anlægsprisen på 50 til 100% på de mindste ovnstørrelser». Og Eva Lise Bendiksen: «At godkendelseskravene i den kommende vejledning formentlig vil medføre et behov for væsentlige anlægsinvesteringer og at den samlede regning derfor kan nærme sig en milliard».

Tað eru í dag 43 brennistøðir í Danmark.

Eru hesar metingar, Mikkjal Absalonsen, «heilt burturvið», sum tú sigur, so rættleði hesi fólk og teri stovnar, tey eru

knýtt at, við tinni vitan.

Fyri tað næsta:

Talanin um tíðarfreist fyri uppfyllan av teimum nýggju treytunum.

Hetta er reguler villleiðing. Nýggju krøvini í vegleiðaranum frá Miljøstyriminum skulu fyri brennistøðir, ið eru undir bygging nú, lúkast frá fyrsta degi. Miljøstyrið hevur klárt givið hesi boð og váttað hetta seinast 15. október iár. Hetta veit Mikkjal Absalonsen, og Tórshavnar Heilsunevnd hevur bundið seg til at fylgja hesum treytum.

Fyri tað triðja:

Tann undarliga talan um teknikk, sum ikki er til taks.

Tól til kalkinblásan í roykin eru samb. M.A. «enn ikki vanlig handilsvora». Hvar hava brennistøðin í Malmö og aðrar brennistøðir í Svøríki við henni so fingið hesi tól frá? Ein hevur lovt til at spyrja og undrast.

Málitól og teldutól til optimering av brenningini kunnu eisini keypast, og brennistøðin í Havn hevur einki annað at gera enn at keypa tey istaðin fyri at koma við uttanumtosi um

tíðarfreistir.

Annars skal stutt sigast, at nýggi konsumeraði brenningarháturin er meira kostnaðarmikil, men reinari enn tann gamli.

Menn eru ikki nøgdir enn. Nýggju umhvørviskrøv til brennistøðirnar biða fyri framman. Her skulu bert nevast tvey:

Í Svøríki verður hámarkið fyri dust um stutta tíð aftur einaferð niðursett og nú til 20 mg/m³. Hetta eru 5–10 ferðir so lág tøl, sum tey bestu töluni í Norðandlondum higartil.

Og hámark fyri dioxindáking verður eisini sett. Henda skal minkast við meira enn 99% í mun til tað, sum hon varð mett til í 1984. Hetta hendir ikki nógvur mánaðir aftaná, at Mikkjal Absalonsen brúkti sjónvarpsskermin — Sjónvarp Føroya — til við látruligum úttalilsum at gera gjøldur burtur úr júst hesum vandamáli, sum londini runt í verðini brúka milliardið uppá at loysa, higartil uttan at vera nøgd við loysnirnar.

Jóannes Eliassen

Annaðhvørt –
ikki bæði

Ferðslutrygd